

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 23 febr. 1895, kl. 3 e. m.

Betänkande, angående vissa delar af tullbevillningen.

(1:a A.)

Bland de till bevillningsutskottet hänvisade framställningar, hvilka innefatta förslag till ändringar i gällande tulltaxa, afser ett flertal tullsatser på lifsmedel. Framställningar af dylikt innehåll hafva vid de senare årens riksdagar i allmänhet gjorts till föremål för särskild, skyndsam behandling i syfte att förekomma införsel i spekulationsändamål. Ett sådant förfaringsätt har dock nu synts utskottet i mindre mån af behovet påkalladt, sedan Kongl. Maj:t genom nådig kungörelse den 5 nästlidne januari förordnat om förhöjda tullsatser för spanmål, att lända till efterrättelse intill dess Kongl. Maj:t meddelat förnyad bestämmelse angående beloppet af tullafgifterna för nämnda varuslag, efter det Riksdagen fattat beslut i anledning af Kongl. Maj:t:s till Riksdagen aflåtna proposition i ämnet. Vid sådant förhållande och då utskottet trott sig kunna antaga, att meningarne skulle jemförelsevis lättare kunna sammanjemkas i afseende å öfriga tullsatser, deri ändring blifvit ifrågasatt, har utskottet, som tillika förestält sig, att någon del af tullbevillningen borde snarast möjligt företagas till afgörande, funnit sig böra före den slutliga behandlingen af lifsmedelstullarne inkomma med särskildt betänkande angående berörda öfriga ändringsförslag med undantag af dels en motion, hvilken, såsom afseende tullen å *jäst*, lärer böra förekomma först efter det att spanmålstullarne blifvit bestämda, dels ock två motioner, hvilka röra tullsatserna för *tobak* samt *spritdrycker* och hvilka, oafsedt deras sammanhang med andra, ännu oafgjorda frågor, till följd af de ifrågavarande tullsaternas beroende af hänsyn till statsregleringen, ansetts kunna först längre fram under riksdagens lopp upptagas

till behandling i sammanhang med den slutliga granskning af gällande tulltaxas bestämmelser, som det åligger utskottet att verkställa.

De framställningar, öfver hvilka utskottet alltså nu går att afgifva yttrande, äro följande inom kamrarne väckta motioner, nemligen:

inom Första Kammaren väckta:

n:o 10, af herr *Ekdahl*, om tull å brukade och slitna säckar, m. m.;

n:o 18, af herr *Söderberg*, om förhöjning i tullen å sulläder m. m.;

n:o 22, af herr *Bergman*, om förändrade bestämmelser beträffande tull å tråd och kablar för elektriska ledningar;

n:o 31, af herr *af Burén*, om tull å slammade och finmalna jordfärger;

n:o 32, af *densamme*, om förhöjning i tullen å spunnet tagel;

n:o 33, af *densamme*, om tull å fartyg;

n:o 42, af herr *Stridsberg*, om ökad tull å elektriska glödlampor;

n:o 45, af herr *de Laval*, om förhöjning af tullen å skrifpennor; och

n:o 46, af *densamme*, om ökad tull å finare slags papper; samt

inom Andra Kammaren väckta:

n:o 29, af herr *P. Z. Larsson* från Upsala, angående tull å vissa elektriska ledningskablar m. m.;

n:o 53, af herr *P. Nilsson* i Tönnersa, angående tull på artikeln »säckar, tydligen brukade och slitna», m. m.;

n:o 58, af herr *N. Akesson*, om nedsättning af tullen å artikeln korinter;

n:o 81, af herr *N. Petersson* i Runtorp, om höjning af tullen å portlandscement;

n:o 98, af herr *C. J. Mustaparta*, om införseltull å tjära;

n:o 105, af herr *S. O. Nylander*, om ändring af tullsatsen å elektriska glödlampor; och

n:o 106, af herr *C. A. Carlsson*, om förhöjning af tullen å stälpennor.

Cement.

Gällande tulltaxa stadgar för *cement* en tull af 40 öre per 100 kg., kärlens vikt inberäknad.

I afseende å denna artikel anför herr *N. Petersson* i Runtorp uti sin förenämnda motion följande:

»Med anledning af den under 1894 stegrade importen af cement från utlandet, hvilken import sannolikt under innevarande år och framdeles kommer att ytterligare ökas till skada för Sveriges redan nu under mycket betryckta omständigheter arbetande cementfabriker, såvida icke tillfredsställande tullskydd för det inhemska fabrikatet erhålles, tillåter jag mig föreslå,

att tullen å Portlandcement måtte höjas från 40 till 60 öre per 100 kilogram.»

Visserligen öfverensstämmer motionärens yrkande med senaste tullkomité's förslag i ämnet och erinras må jemväl, att Kongl. Maj:t vid 1892 års riksdag föreslog tullsatsens höjande till samma belopp som det af motionären förordade; men märkas må tillika, att Riksdagen icke biföll detta förslag utan bibehöll tullsatsen vid dess ännu gällande belopp. Bevillningsutskottet vid nämnda riksdag anförde såsom skäl för sitt afstyrkande af den föreslagna tullförhöjningen dels att en tull af 40 öre per 100 kg., motsvarande ungefär 10 procent af varans värde, utgjorde en tillräckligt hög tull för en vara, som åtnjöte ett naturligt skydd genom den dryga fraktkostnad, dess transport ådroge, dels ock att, enligt hvad erfarenheten gäfvade vid handen, någon tullförhöjning för ifrågavarande artikel icke erfordrades.

För sin del vill utskottet erinra, att på samma gång det först anförda skälet mot den ifrågasatta tullförhöjningen fortfarande eger giltighet, cementfabrikationen under de senare åren gått så betydligt framåt i utveckling, att någon förhöjning af det denna näring hittills förunnade skydd nu ännu mindre än år 1892 kan anses vara af nöden. Såsom stöd för detta påstående läser utskottet endast behöfva anföra tillgängliga officiella uppgifter rörande den inhemska cementtillverkningens omfattning samt in- och utförseln af cement under femårsperioden 1889—1893.

År.	Tillverkning.	Införsel.	Utförsel.
1889	kg. 30,379,240	kg. 6,415,991	kg. 7,300,407
1890	hl. 2,550 kg. 34,927,460	» 5,756,894	» 14,131,905
1891	» 56,208,620	» 895,573	» 14,321,572
1892	» 54,106,814	» 719,775	» 25,127,967
1893	ännu ej känd.	» 852,251	» 41,399,434

Med dessa siffror för ögonen anser sig utskottet böra hemställa,

1:o) att ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

*Elektriska
glödlampor.*

Enligt gällande tulltaxa förtullas *elektriska glödlampor* såsom »glas, andra slag», dragande en tull af 60 öre per kg.

Häri har ändring ifrågasatts uti två särskilda, till Riksdagen afgifna motioner, nemligen motionen n:o 42 inom Första Kammaren, af herr *Stridsberg*, som föreslår,

det Riksdagen ville besluta, att å elektriska glödlampor måtte sättas en tull af 3 kronor och 50 öre per kilogram eller omkring 10 öre per stycke; och

motionen n:o 105 inom Andra Kammaren, af herr *Nylander*, hvilken hemställer,

det Riksdagen behagade besluta, att å elektriska glödlampor måtte åsättas en tull af 3 kronor 50 öre per kilogram.

Till stöd för sina respektive yrkanden anföra motionärerna:

herr *Stridsberg*: »Enligt nu gällande taxa förtullas elektriska glödlampor såsom det material, hvaraf de hufvudsakligast äro tillverkade, eller såsom »glas, andra slag», dragande en tullsats af 60 öre per kilogram, hvilket motsvarar omkring 1³/₄ öre per lampa.

Mot denna tullbehandling anfördes af herr O. R. Nachman våren 1893 hos kongl. generaltullstyrelsen klagomål, stödda genom ett af flera fackmän utfärdadt intyg, att kostnaden för en glödlampas tillverkning uppgick till 75 öre, deraf glaset blott kostade 6 öre samt resten åtgick till andra materialier och arbetslön. Då sålunda glasets värde häri blott ingick med 8 procent af hela lampans tillverkningskostnad, framgår häraf uppenbarligen det origtiga i att lägga endast glasvärdet till grund för hela lampans tullbehandling. Sedan år 1893 har tillverkningskostnaden nedgått så, att goda lampor nu säljas till 75 öre och under.

Häraf torde framgå, att en glödlampa ingalunda bör förtullas såsom »glas, andra slag», hvilket efter nuvarande tulltaxa måste ske, samt att särskild rubrik för elektriska glödlampor bör införas.

Att nu tillämpad tullsats, omkring 2¹/₂ procent af värdet, är alldeles för låg att i någon mån skydda inhemsk tillverkning af glödlampor mot utländsk sådan, har ty värr visat sig.

Vid 1893 års slut funnos i Sverige tre glödlampsfabriker, men af dessa har redan en måst upphöra med tillverkningen.

Då nu i Sverige jemförelsevis stort kapital nedlagts på vidmagthållandet af inhemsk glödlampstillverkning, synes det vara rättvist, att äfven denna skyddas genom lämplig tull. En sådan tullsats betungar icke förbrukaren, dels emedan erfarenheten visat, att, till följd af inhemsk konkurrens, varan ej fördyras, dels de svenska lamporna äro bättre än billiga utländska. Dessa äro i allmänhet lättare än de svenska samt väga

omkring 26 kilogram per 1,000 lampor, då de senare väga 26—34,5 kilogram per 1,000 eller i medeltal för vanliga lampor af 16 normalljus' styrka 28,5 kilogram»; samt

herr *Nylander*: »Som elektrisk belysning numera börjat att allt mera införas såväl i utlandet som ock här i Sverige, har behofvet af goda lampor, särskildt s. k. glödlampor, blifvit ganska stort. Glödlampsfabrikationen har ock blifvit en betydande industri; flere stora fabriker inom utlandet sysselsätta sig med denna tillverkning, och vårt behof af lampor har hittills blifvit till större delen derifrån fylldt. Under senare åren har emellertid försök gjorts att äfven i vårt land tillverka elektriska glödlampor; några fabriker äro redan i gång, och deras fabrikat har ådagalagt, såväl att denna vara mycket väl *kan* hos oss tillverkas, som ock att denna glödlampsfabrikation skulle kunna utvecklas till en ganska storartad inhemsk industri. Svårighet har dock mött för våra glödlampsfabrikanter att kunna bestå i konkurrensen med utlandets stora fabriksanläggningar på detta område, och särskildt från Tyskland göres försök att genom ett ständigt underbjudande i pris förstöra marknaden äfven i Sverige för de svenska tillverkarne.

Vid importen af dessa utländska glödlampor har vederbörande, då nu gällande tulltaxa ej upptager någon särskild rubrik för glödlampor, ansett dessa böra förtullas såsom »glas andra slag» med 60 öre per kg., motsvarande omkring $1\frac{3}{4}$ öre per lampa.

Öfver denna tullbehandling anfördes visserligen år 1893 besvär, grundande sig på ett af flere fackmän lemnadt intyg, att glas ej vore den hufvudsakliga värdebeståndsdel i lampor, då sjelfva glaset ej utgjorde mer än omkring 8 procent af lampans hela tillverkningsvärde. Men dessa besvär lemnades utan afseende.

Att den låga tullsats, som sålunda för närvarande tillämpas och som utgör endast cirka 3 procent af lampans värde, ej kan tillräckligt och verksamt skydda vår inhemska glödlampsindustri, har erfarenheten redan tydligen visat. Af de vid 1893 års slut i Sverige befintliga 3 glödlampsfabrikerna har under sistlidna året en nödgats sluta med sin verksamhet, en kan endast med svårighet uppehållas, och den tredje är visserligen ännu i full gång till följd af i densamma insatt kapitaltillskott, men ovisst är, huruvida ej äfven denna fabrik måste nedlägga sin verksamhet, om ej den skarpa konkurrensen med utlandet på något sätt förmildras. Jemförelsevis stora summor hafva blifvit nedlagda för att här i Sverige söka kunna vidmagthålla denna tillverkning, och mycket arbetsfolk erhåller derstädes sysselsättning och tillfälle till arbetsförtjenst. Synnerligen beklagligt skulle det därför vara, om denna svenska industri skulle nödgas duka under i konkur-

rensen med utlandet, och detta desto mer, som de svenska lamporna visat sig vara omsorgsfullt tillverkade och i kvalitativt hänseende i allmänhet bättre än de tyska lampor, som hit importerats. I betraktande häraf och den svenska varans mera solida och varaktigare beskaffenhet, torde en tullbestämmelse af t. ex. 10 öre per lampa ej kunna anses blifva betungande för allmänheten, men är deremot af synnerligen stor vigt för denna industris bestånd.

En tull af kronor 3: 50 per kg. motsvarar ungefärligen 10 öre per lampa, och införandet i tulltaxan af denna tullsats å elektriska glödlampor synes mig därför vara af stort behof påkalladt.»

Förbrukningen af elektriska glödlampor inom landet är redan nu icke obetydlig och kommer tvifvelsutan under den närmaste framtiden att än ytterligare ökas. Vid sådant förhållande synes det utskottet vara af nöden att tilldelade den redan nu lofvande inhemska tillverkningen af dessa artiklar ett bättre afpassadt skydd i konkurrensen med utlandets produktionsöfverskott än det nuvarande, hvilket uppenbarligen är alltför ringa för att kunna tillmätas någon betydelse. För sådant ändamål kan dock, enligt utskottets åsigt, en så ansenlig tullförhöjning som motionärerna påyrkat, icke behöfvas. Enligt upplysningar, som inom utskottet meddelats, läser partipriset å elektriska glödlampor numera kunna anses i allmänhet icke öfverstiga 60 öre per stycke, hvilket, med tillämpning af de i herr Stridsbergs motion lemnade vigtuppgifter, gör föga mer än 23 kronor per kg.; och då en tullsats, motsvarande ungefär tio procent af varans värde, bör kunna anses innebära ett tillräckligt skydd lika väl för ifrågavarande artikel som för fysiska instrumenter, har det synts utskottet, som, med hänsyn till varans städse likformiga beskaffenhet, lika med motionärerna funnit vigtigt bära densamma åsättas, att tullsatsen lämpligen kunde bestämmas till 2 kronor 50 öre per kg.

Då vid införseln, som vanligen sker i fat, de särskilda lamporna äro inlindade i papper, torde detta för tullbehandlingsens underlättande bära i vigten inbegripas.

I enlighet med hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

2:o) att Riksdagen, i anledning af herrar Stridsbergs och Nylanders förevarande motioner, ville besluta, att näst efter rubriken *Elektricitetsmätare* i gällande tulltaxa skola införas följande bestämmelser:

Elektriska glödlampor..... 1 kg. 2 kr. 50 öre.

Ann. Afdrag i vigten medgifves ej för papper, askar och dylikt omslag.

Herr af *Burén* har i motionen n:o 33 inom Första Kammaren föreslagit Riksdagen att ånyo åsätta *fartyg* den tull, till belopp af 10 procent af värdet, som upphäfdes vid 1891 års riksdag; och har motionären till stöd för förslaget framhållit angelägenheten af att bispringa den inhemska tillverkningen af s. k. skeppsplåt, hvilken industri, sedan förenämnda tull borttogs, fått sin afsättning så begränsad, att fara vore, det de jernverk, hvilka vore ordnade för dylik tillverkning, måste upphöra dermed och i stället vända sin verksamhet åt andra tillverkningsområden, der redan öfverproduktion egde rum.

Såsom bekant åsatte 1888 års Riksdag af hänsyn till de mekaniska verkstäderna *fartyg* och båtar af jern äfvensom ångfartyg af trä, med tillbehör, en tull af 10 procent af värdet; men, såsom af motionären anförts, blef denna tull af 1891 års Riksdag, i enlighet med bevillningsutskottets hemställan, upphäfd. Utskottet anförde då, bland annat, följande:

»Att de år 1888 införda tullar å *fartyg* äro egnade att i hög grad motverka sträfvandet att upphjelpa vår handelsflotta ur det sorgliga läge, hvori den råkat, torde äfven af tullvänner erkännas. Dessa tullar utgöra uppenbarligen ett hinder för vår rederinäring att för lika billigt pris som utlandets rederier förskaffa sig de *fartyg*, den behöfver. Den redan förut befintliga svårigheten att bestå i konkurrensen med utlandet har genom *fartygstullen* ökats. Våra redare behöfva numera, vare sig de inköpa *fartygen* från utlandet eller beställa dem vid någon inländsk verkstad, tio procent högre förlagskapital än utländska redare och måste följaktligen under gynsamma konjunkturer åtnöja sig med lägre förtjenst och under dåliga konjunkturer bereda sig på en tidigare inträffande förlust. När man genom åsättande af tullar för andra näringar höjt driftkostnaderna, har man sökt att gifva dem kompenstation genom tullskydd för deras egna alster. Men att på detta sätt upphjelpa rederinäringen är icke möjligt. Vid den tidpunkt, då *fartygstullen* infördes, blef den härigenom våra redare vållade olägenheten tillfälligtvis icke ögonblickligt för dem så känbar, som den eljest skulle varit, af den grund att just vid samma tid frakterna i följd af den lifliga konjunkturen blifvit alldeles exceptionellt höga. Men ju mera dessa derefter hafva sjunkit, desto större hafva svårigheterna blifvit för rederinäringen och äro för närvarande i ytterlig grad tryckande».

Då Riksdagen genom sitt berörda beslut godkände hvad utskottet sålunda och i öfrigt anført till stöd för *fartygstullens* afskaffande och alltså fann nödigt att i denna fråga låta sjöfartens intresse blifva det bestämmande, anser sig utskottet icke med fog kunna ifrågasätta att till förmån för den industri, motionären velat tillgodose, betunga sjöfartsnäringen, hvilken ju allt fortfarande har att kämpa med de största svårigheter,

och till hvars upphjelpande, oaktadt under senare åren vid flera tillfällen i sådant syfte framställda förslag, någon mera verksam åtgärd ännu icke kunnat vidtagas.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

3:o) att herr af Buréns ifrågavarande motion icke måtte bifallas.

Färger.

I sin ofvannämnda motion n:o 31 inom Första Kammaren har herr af Burén — under anförande, att det erforderliga råämnet för tillverkning af s. k. *jordfärger* i stor mängd och af synnerligt god beskaffenhet förefunnes inom landet, men att nämnda tillverkning detta oaktadt hittills kunnat drifvas endast i mindre skala till följd deraf, att den färdiga varan, såsom hänförlig under rubriken n:o 143 i gällande tulltaxa (»färger och färgningsämnen, andra slag, ej specificerade, oberedda eller beredda»), saknade skydd mot den öfvermåttiga konkurrensen med de tyska färgfabrikerna — föreslagit, »att Riksdagen ville besluta en tull å jordfärger, slammade och malna till fint pulver, per kg. 7 öre med särskildt nummer uti vår svenska tulltaxa, samt att jordfärger, råa, oarbetade i bitar och grus må som hittills vara fria.»

Motionärens ifrågavarande förslag till ändring i gällande tulltaxa kan utskottet för sin del icke biträda. Ty jemte det att de färger, om hvilka nu är fråga, i afsevärd myckenhet förbrukas inom industrier, hvilkas tillverkningar äro föremål för export — såsom vid pappersbruk, tapet- och tändsticksfabriker — saknas här i landet det erforderliga råämnet för vissa af dessa tillverkningar, och beträffande de öfriga gäller, att fabrikationen är af jembörelsevis så enkel beskaffenhet och kräfver så ringa kostnad, att densamma knappast kan anses i behof af något skydd, allra minst ett så högt, som det af motionären ifrågasatta. Dessutom bör icke alldeles förbises svårigheten att vid tullbehandlingen bestämma hvad som skall anses såsom jordfärg till skilnad från andra likartade artiklar. Nu anförda skäl lära äfven, enligt hvad inom utskottet upplysts, hafva bestämt senaste tullkomité att icke fästa afseende vid de hos komitén gjorda yrkanden om tull å jordfärger. Skulle man åter icke vilja tillerkänna dessa skäl den vikt, utskottet funnit böra dem tillmätas, lärer man väl dock i alla händelser böra medgifva, att frågan för närvarande icke föreligger i så fullständigt utredt skick, att en ändring af de i ämnet nu gällande bestämmelser kan förordas.

Utskottet hemställer alltså,

4:o) att herr af Buréns ifrågavarande motion icke måtte bifallas.

Herr Söderberg har i sin ofvan omförmälda motion, n:o 18 inom Första Kammaren, återupptagit ett jemväl vid de närmast föregående årens riksdagar framställt förslag om höjning af tullen å *sulläder och bindsulläder* samt å *andra slag af beredda, till pelsverk ej hänförliga hudar och skinn*. Hudar och Skinn.

Nu gällande tullsatser äro å:

sulläder och bindsulläder	24 öre per kg.
andra slag af beredda, till pelsverk ej hänförliga hudar och skinn	47 » » »

Motionären anför, att det icke torde böra anses förenligt med klokhet och billighet att för den särdeles viktiga industri, om hvars tillverkningar nu är fråga, bibehålla de gamla, alltför låga tullsatserna, och föreslår därför samt i betraktande deraf, att öfriga näringar erhållit ökadt skydd, att å sulläder och bindsulläder sättes en förhöjd tull af 40 öre per kg. samt å andra slag af beredda, till pelsverk ej hänförliga hudar och skinn en tull af 65 öre per kg.

Då frågan om höjning af tullsatserna för nu ifrågavarande artiklar af senaste tullkomité gjorts till föremål för en omfattande undersökning samt derefter från och med år 1892 årligen förevarit till Riksdagens behandling, anser utskottet sig nu kunna inskränka sig till att åberopa den utredning, som alltså kommit frågan till del, och då utskottet finner berörda utredning till fulla ådagalägga behovet af det ökade skydd, som nu blifvit ifrågasatt för garfverinäringen, samt de af motionären förordade tullsatser öfverensstamma med de af tullkomitén föreslagna, hemställer utskottet,

5:o) att Riksdagen, med bifall till herr Söderbergs förevarande motion, i hvad densamma afser nu ifrågavarande varuslag, måtte besluta:

a) att tullsatsen för *sulläder och bindsulläder* skall höjas till 40 öre per kg.; samt

b) att tullsatsen för *Hudar och Skinn, ej hänförliga till pelsverk, beredda, andra slag*, skall höjas till 65 öre per kg.

Beträffande artikeln *hår* innehåller gällande tulltaxa följande bestämmelser: Hår.

Hår:

tagel	1 kg. 20 öre,
andra slag, ej specificerade	fria.

Med åberopande af dessa bestämmelser, anför herr af *Burén*, i motionen n:o 32 inom Första Kammaren, följande:

»Härigenom äro såväl krollhår (= spunnet tagel) som råvaran, nemligen tagel af hästar, nötkreatur och svin, hvaraf krollhår beredes och tillverkas, belagda med samma tullsats. Att sålunda såväl råvaran som den förädlade varan skall draga lika tull kan icke vara riktigt.

Behovvet af krollhår måste täckas genom import af färdig vara, emedan svensk tagelindustri ej med fördel kan bedrifvas, då ingen skilnad finnes i tulltaxan för dylik och råvara, hvilket är så mycket mera att beklaga som härigenom kunde beredas den svenske landtbrukaren en välbehöflig biförstjänst genom att fördelaktigt kunna tillgodogöra sig det tagel, som hans kreatur årligen lemna, hvilket nu, der det tillvaratages och säljes, bortslumpas till vrakpris för export till utlandet, som nogsamnt vet, att denna råvara har ett stort värde, hvaremot allmogen här i landet ej kunnat komma till insigt härom, emedan nuvarande tullsatsen motverkat en lönande svensk tagelindustri.

Huru storartad denna industri är i andra länder kan man finna deraf, att endast i tyska riket tillverkades

år 1887.....	1,639,800 kg.,	hvaraf exporterades	651,200 kg.,
» 1888.....	1,369,800 »	» »	663,700 »
» 1889.....	1,775,600 »	» »	819,100 »

Dessutom exporterades färdig vara från Belgien, Österrike, England med flera stater, hvaraf en del går till Sverige, enligt kommerskollegii berättelser år 1893 50,483 kilogram, som hvad värre är icke består af *rent* arbetadt tagel, utan i de flesta fall är uppblandadt med billig och delvis värdelös fiber.

Man har sagt mig, att i trakten omkring Kungsbacka finnas fattiga arbetare, som sysselsätta sig med att bereda tagel af nötkreatur, som de uppsamlat å gårdarne der omkring, men de kunna icke konkurrera med det utländska fiberblandade taglet, utan arbeta med förlust. En vara, som inom Sverige kan förädlas, bör därför påläggas så stor tull, att industrien kan trivas och få utveckla sig och ej såsom nu tvina bort.

Krollhår eller det förädlade taglet är en artikel, hvilken numera endast begagnas af mera välmående, för hvilka en förhöjd tullsats ej skulle betyda något, men deremot framkalla en svensk industri och bereda arbete åt många armar.

Med fackmän har jag rådgjort härom och kommit till det resultat, att om en skilnad af 80 öre per kilogram bestämdes i tullsatsen mellan den råa och förädlade varan, så skulle härigenom kunna uppammas en

afsevärd tagelindustri till nytta för vårt land och dess jordbrukande befolkning, utan att priset på den förädlade varan höjdes, emedan i annat fall hvarje förbrukare sjelf skulle förädla sin råvara och dessutom, sedan uppmärksamheten härå blifvit fäst, skulle snart uppstå konkurrens inom landet och förmedla priset.

Den köpande allmänheten skulle otvifvelaktigt vinna härpå genom att få en ärlig vara tillverkad här i landet, som förbrukare lättare kunna kontrollera, i stället för en utländsk vara, uppblandad med värdelösa och törhända för helsan skadliga beståndsdelar. Som bekant är, användes förädladt tagel hufvudsakligast i sängkläder, och huru viktigt det är att dessa äro fria från hvarje misstanke om att innehålla något för kroppens helsa skadligt, inses lätt af hvar och en.

Må hända vi s. k. välmående få ligga mycket ohelsosammare på våra s. k. tagelmadrasser, som vi nu köpa i sängutstyrselmagasiner, än den mindre bemedlade på sina madrasser af halm.

Då tillverkningen af krollhår icke är förenad med synnerligen stora svårigheter med afseende på maskinanläggningar m. m., så skulle denna industri lätt kunna frodas inom landet och lemna arbete och inkomst åt ej få händer, men nu omöjliggöres densamma genom en tullsats, som hvad spunnet tagel beträffar icke står i något rimligt förhållande till varans höga värde, då vid jämförelse med en annan artikel, som importeras och som ej finnes här i Sverige, nemligen krollsplint, som kostar med tillagd frakt från Algier 10 kronor 50 öre per 100 kilogram, tullen är 7 kronor per 100 kilogram eller 65 % i tull af varans värde.»

På grund af hvad han sålunda anført, hemställer motionären,

»att Riksdagen ville besluta, för att genast träda i kraft, följande förändrade lydelse af n:o 222 och n:o 223 uti vår nuvarande tulltaxa:

Här:

Tagel, spunnet, äfven sådant inblandadt med växtfiber, per kilo kr. 1: —	
oarbetadt	» » » 0: 20
andra slag	» » fria.»

Den ifrågavarande förädlingsverksamheten kan, enligt utskottets förmenande, näppeligen anses vara af beskaffenhet att påkalla något särskildt skydd. Hela importen af tagel uppgår dessutom endast till omkring 50,000 kg. om året; och tullförhöjningen skulle sannolikt rätt känbart drabba möbelfabrikanter och sadelmakare. Vid sådant förhållande hemställer utskottet,

(6:o) att ifrågavarande motion icke måtte bifallas.

Korinter.

I motionen n:o 58 inom Andra Kammaren föreslår herr N. Åkesson, att Riksdagen måtte besluta, att tullsatsen för artikeln *korinter* skall utgöra 15 öre per kilogram.

Till stöd för detta förslag framhåller motionären, dels — med erinran, hurusom såväl senaste tullkomité i sitt betänkande med förslag till ny tulltaxa som ock kommerskollegium och generaltullstyrelsen i underdånigt utlåtande öfver berörda betänkande föreslagit likformighet mellan tullsatserna för korinter och russin — att korinter endast är ett annat slag af torkade drufvor än russin, hvilken sistnämnda vara nu drager en tull af 15 öre per kg., dels ock hurusom den för korinter nu gällande tull, 25 öre per kg., är oskäligt hög i förhållande till varans värde, hvilket understiger värdet å russin.

Till jämförelse med de i motionen meddelade prisuppgifter beträffande nämnda artiklar är utskottet i tillfälle att, med begagnande af samma källa som motionären, upplysa, att prisen i början af sistlidet år stälde sig sålunda:

i Hamburg (enligt Börsenhalle den 2 mars 1894):

Korinter:

Patras	pr 50 kg. M.	8,50—10.
Provinzial	» » »	6,50—7.

Russin:

Valencia	» » »	12—15.
Malaga Muscat	» » »	16.
Sultana	» » »	8—13.

i London:

Korinter:

(enligt Economist den 3 mars 1894)

Patras	pr cwt (= 50,75 kg.)	12 sh. 6 d.—17 sh.
Provinzial	» » » »	9 » 6 »—13 »

(enligt Economist den 14 april 1894)

Patras	pr cwt	12 sh. 6 d.—17 »
Vostizza	»	16 » —35 »
Gulf	»	15 » —24 »
Provinzial	»	9 » —14 »

Russin:

(enligt Economist den 3 mars 1894)

Valencia	pr cwt	19 sh.—22 sh.
Muscatel	»	30 » —50 »
Sultana	»	17 » —30 »

(enligt Economist den 14 april 1894)

Valencia	pr cwt	22 sh.—23 »
Selected	»	28 » —40 »
Fine	»	36 » —50 »
Muscatel	»	30 » —50 »
Sultana	»	18 » —30 »
Eleme	»	22 »

Å Stockholms börs noteras icke vare sig russin eller korinter.

Då, såsom af ofvanstående framgår, motionärens prisuppgifter icke grunda sig på tillfälliga förhållanden samt hvad i öfrigt till stöd för förslaget anförts icke heller kan fränkännas giltighet, och då dertill kommer, att införseln af korinter är jmförelsevis obetydlig (år 1893: 31,943 kg.), finner sig utskottet böra hemställa,

7:o att, med bifall till ifrågavarande motion, tull-satsen för *Korinter* måtte nedsättas till 15 öre per kg.

Rörande tullbehandlingen af *Lampor* och *Lyktor* innehåller gällande *Lampor.* tulltaxa följande bestämmelser:

Lampor och *Lyktor*; förtullas såsom det ämne, arbetadt, hvaraf de hufvudsakligen bestå.

Ann. Medföljande glaskupor förtullas särskildt efter hvad för Glas, andra slag, är bestämdt.

Dessa bestämmelser torde, i händelse utskottets hemställan här ofvan beträffande elektriska glödlampor bifalles, böra i öfverensstämmelse dermed ändras; och hemställer utskottet alltså,

8:o att, för den händelse utskottets under 2:o) här ofvan gjorda hemställan bifalles, gällande tulltaxas bestämmelser rörande tullbehandlingen af *Lampor* och *Lyktor* ändras sålunda:

Lampor, glöd-, elektriska; se Elektriska glödlampor.
Lampor, ej specificerade, och *Lyktor*; förtullas såsom det ämne, arbetadt, hvaraf de hufvudsakligen bestå.

Ann. Medföljande glaskupor förtullas särskildt efter hvad för Glas, andra slag, är bestämdt.

Rörande tullen å *tråd af koppar och kopparlegeringar* innehåller gäl- *Metaller.* lande tulltaxa under gruppen *Metaller* följande bestämmelser:

D. *Koppar* och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framställda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.:

arbetad:

tråd:

413.	förgyld eller försilfrad	1 kg.	2 kr.	50 öre
414.	öfverspunnen uteslutande med silke eller annat textilämne	1	»	1 » — »
415.	öfverdragen på annat sätt, äfvensom elektriska ledningskablar			<i>fria.</i>
416.	andra slag	1	»	— 10 » .

I sina ofvan nämnda motioner, n:o 22 inom Första Kammaren och n:o 29 inom Andra Kammaren, föreslå herrar *Bergman* och *P. Z. Larsson*, i syfte att åstadkomma ett bättre skydd för dylik tråd, apterad för elektriska ändamål, den ändring af innehållet i förestående rubriker 414 och 415:

»a) att elektrisk ledningstråd och kablar, uteslutande öfverdragna med gummi, af alla dimensioner

samt

elektrisk ledningstråd och kablar, som äro blyompressade eller jernarmerade och mäta öfver 25 millimeter i yttre diameter, fortfarande måtte vara tullfria;

b) att elektriska ledningskablar utan isolering måtte åsättas en tull af kronor 0,20 per kilogram;

c) att elektrisk ledningstråd och kablar, andra slag än här nämnda, åsättas en tull af kronor 1,00 per kilogram.»

Motiveringen för detta förslag — hvilken är af samma lydelse i begge motionerna — framhåller de svårigheter, hvilka de inhemska tillverkarne af elektrisk ledningstråd och elektriska ledningskablar under nuvarande förhållanden, då deras tillverkningar i allmänhet äro tullfria men råmaterialerna tullbelagda, hafva att utstå på den inhemska marknaden i täflan med de utländska tillverkarne, hvarjemte särskildt påpekas det missförhållande, att, under det enkel blank ledningstråd vid införseln drager en tull af 10 öre per kg., af sådan tråd sammansnodd blank kabel är tullfri.

Utskottet vill till en början erinra derom, att i proposition till 1892 års lagtåga Riksdag Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad senaste tullkomité förordat, föreslog åsättande af tull jemväl å koppar- och bronstråd, öfverdragen på annat sätt än uteslutande med silke, annat textilämne eller papper och ej förgyld eller försilfrad, äfvensom å elektriska lednings-

kablar, alla slag, samt att, sedan detta förslag icke vunnit Riksdagens godkännande, frågan vid nästlidet års riksdag var föremål för bevillningsutskottetets behandling med anledning af en till Kongl. Maj:t ingifven framställning, hvilken, jemte kommerskollegii och generaltullstyrelsens deröfver infordrade underdåniga utlåtande, blifvit till utskottet öfverlemnad. Visserligen fann utskottet då icke skäl att begagna sig af sin grundlagsenliga rätt att framlägga förslag i ämnet, men då ett sådant nu föreligger till Riksdagens afgörande och utskottet har att deröfver sig yttra, kan utskottet icke annat än medgifva befogenheten af yrkandet om ändring i förevarande bestämmelser. Uti sitt nyssberörda underdåniga utlåtande anförde kommerskollegium och generaltullstyrelsen, bland annat, att, oafsedt huruvida den inhemska tillverkningen af sådana artiklar, hvarom nu är fråga, kunde framdeles komma att mer eller mindre ökas, hvilket till ej ringa grad antoges bero på det skydd, hvaraf nämnda tillverkning komme i åtnjutande, vore det nuvarande förhållandet utan tvifvel oegentligt att, under det de flesta för öfverdragning af koppar- och bronstråd erforderliga materialier såväl som sjelfva tråden vore tullpligtiga, det färdiga fabrikatet finge tullfritt införas. Dylika bestämmelser i afseende å tullbeskattningen kunde svårligen anses stå väl tillsammans med grunderna för en sund näringslagstiftning under annan förutsättning än att den färdiga varan ej kunde inom landet framställas. Så vore emellertid icke förhållandet med de flesta af ifrågavarande artiklar, och embetsverken ansåge sig därför, för åstadkommande af rättelse i nuvarande oegentliga förhållande och beredande af lämpligt skydd åt en inom landet redan existerande industri, böra i underdånighet tillstyrka, att tillverkningen af sådana elektriska ledningstrådar och kablar, som med utsigt till framgång kunde inom landet framställas, måtte komma i åtnjutande af ett lämpligt tullskydd.

I anförda uttalande instämmer utskottet för sin del; och då utskottet, som för upplysningars meddelande medgifvit en tillverkare af sådana artiklar, hvarom nu är fråga, företråde hos utskottet, genom hvad denne anført och hvad i öfrigt inhemtats, kommit till den öfvertygelse, att ett lämpligt skydd bör möjliggöra den ifrågavarande industriens bedrifvande inom landet, utom hvad angår trådens och kablarnes öfverdragning med gummi- och guttaperkamassa samt framställning af blyompressade och jernarmerade trådar och kablar af gröfre dimension — i hvilket afseende 25 mm. yttre diameter skäligen torde kunna antagas såsom gräns för möjlig inhemsk tillverkning — har utskottet ansett sig böra förorda tullskyddets utsträckning till alla slag af elektrisk ledningstråd och elektriska ledningskablar med nyss antydda undantag.

Beträffande det närmare anordnandet af detta skydd har utskottet

ansett, att, med bibehållande af den nuvarande tullen af 1 krona per kg. för tråd, öfverspunnen uteslutande med silke eller annat textilämne, en tullsats af 15 procent å varans värde lämpligen bör stadgas för öfriga tullpligtiga slag af ledningstråd samt för tullpligtiga ledningskablar utom för de s. k. blanka kablarna. Åsättande af värdetull påkallas af varans vexlande beskaffenhet och värde samt svårigheten att väga större kablar. För de blanka kablarna, hvilken vara ytterst sällan inkommer, lärer deremot en vigttull utan olägenhet kunna bestämmas; och torde denna, med hänsyn till arbetets jämförelsevis enkla beskaffenhet och storleken af det skydd, som beviljats för jerntråds sammanslagning till linor, kunna sättas lika med tullen å råmaterialet, förhöjd med 50 procent.

I öfverensstämmelse med hvad sålunda anförts hemställer utskottet, 9:o) att Riksdagen i anledning af herrar Bergmans och P. Z. Larssons ifrågavarande motioner måtte besluta följande förändrade lydelse af tulltaxans bestämmelser rörande tullen å *tråd af koppar och kopparlegeringar*:

D. Koppar och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framställda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.:

-----
arbetad:
-----

tråd:

förgyld eller försilfrad	1 kg.	2 kr.	50 öre
vriden till linor eller kablar utan isolering	1	»	— 15 »
öfverspunnen uteslutande med silke eller annat textilämne	1	»	1 kr. —
öfverdragen uteslutande med gummi- eller guttaperka- massa, äfvensom elektriska ledningkablar, på sådant sätt isolerade			<i>fria</i>
ompressad med bly eller ar- merad med jern, äfven i förening med annat mate- rial, samt elektriska led- ningkablar, blyompressade eller jernarmerade:			

af mer än 25 mm. i yttre diameter	<i>fria</i>	
hållande i yttre diameter högst 25 mm.		100 kr. 15 kr.
på annat sätt isolerad, af- vensom andra elektriska ledningskablar		100 » 15 »
andra slag		1 kg. 10 öre.

I motionen n:o 46 inom Första Kammaren anför herr *de Laval* följande: *Papper.*

»Känt är, att man vid tulltaxans uppställning nödgats sammanföra varor af skilda värden till en och samma grupp med en gemensam tullsats.

Om än en sådan nödtvungen sammanställning ur principiell synpunkt måste betraktas såsom oegentlig, så torde den i praktiskt hänseende vara berättigad, då fråga är om alster, som icke inom landet produceras; men en sådan vidsträcktare gruppering framstår som en ren orimlighet, då fråga är om produkter, hvilka i stor mängd och till vidt skilda värden äro föremål för landets egen industri.

Bland sådana produkter intager artikeln *papper* en synnerligen framskjuten plats såsom ej allenast utgörande en mycket viktig industrigren, utan jemväl såsom föremål för en betydlig såväl export som import. På den förra faller hufvudsakligast det billigare omslags- och tidningspapperet, medan genom den senare landet lyckliggöres med dyrbarare utländska fabrikat i oroande myckenhet, fränsetd den tullfria införseln af förnämligast tidningspapper från Norge.

Tulltaxan bestämmer en tull af 2 öre per kilo för gröfre pappersslag såsom omslagspapper, makulatur m. m., en tullsats, som med hänsyn till landets egen produktion häraf saklöst kunde borttagas, medan en tull af 10 öre per kilo är lagd på en ofantlig stor grupp »papper, andra slag», som inom sig rymmer alla sorters maskin- och handgjordt tryckpapper, planchpapper, skrif- och postpapper, ritpapper, bokpapper, filtrerpapper, läskpapper, olifantpapper etc. etc. utan minsta hänsyn till alla dessa papperssorters kvaliteter och värden, hvilka faktiskt variera mellan så vida gränser som 20 öre och 10 till 15 kronor per kilo.

Medan sagda generella tull verkar totalt skydd för lägre kvaliteter, förlorar densamma helt och hållet sin betydelse, ju högre upp man kommer på skalan, helst utlandets kolossala fabriker åtnjuta förmånen att kunna specialisera sina tillverkningar och genom stor afsättning i hem-

landet äro i stånd att med ringa eller ingen försäljningsvinst forcera sitt öfverflöd utom egna landamärena. Dessutom arbetar vår inhemska fabrikation under trycket af ogynsammare klimatiska förhållanden och långt mer betungande frakter. Det torde därför vara en oafvislig nödvändighet att genom ett verksammare tullskydd bevara åt den finare pappersindustrien den inhemska afsättningen, hvilket är så mycket rimligare, som på senare tid åsatt tull på maskiner och andra förnödenheter fördyrat tillverkningen, hvartill kommer höjda tullar för lifsförnödenheter — allt medan tullen på papper förblifvit oförändrad.

Genom det verksamma skyddet skulle vår inhemska industri tillföras det ökade arbete, som Sverige genom den utländska betydliga, men obehöfliga importen nu förlorar. Den ståndpunkt, pappersindustrien i vårt land intager, och pappersbrukens otvifvelaktiga förmåga att tillgodose landets behof samt deras starka inbördes täflan torde med visshet aflägsna faran för att nationen skulle behöfva med högre pris på varan få betala det mera effektiva tullskyddet.

Då af ofvan sagda tydligt framgår den nuvarande tullsatsens oförmåga att verksamt tillgodose den finare pappersindustriens intressen, hvilken utan sådant skydd ej allenast är dömd att föra ett tynande lif, utan hotas att allt mera undergräfvast, och då en värdetull, som utan tvifvel vore det enda rigtiga, möter stora, praktiska svårigheter, får jag härmed värdsamt föreslå, att Riksdagen ville besluta att åsätta artikeln »papper, andra slag» en tull af 50 öre per kilogram.»

Utskottet kan icke finna något behof af en tullförhöjning för vanligt tryck- och skriftpapper men medgifver rigtigheten af motionärens åsigt, att tillverkningen af finare slags papper icke åtnjuter erforderligt skydd genom nu gällande tullsats för papper, andra slag, äfvensom önskvärdheten af att denna vidtomfattande rubrik för ty blefve i flera rubriker med olika tullsatser uppdelad.

Utskottet vill dock tillika erinra derom, att en förändring i gällande tulltaxas bestämmelser angående rubriceringen af artikeln papper — hvilka bestämmelser tillkommo vid 1877 års riksdag, efter det frågan varit föremål för den år 1876 tillsatta tullkomiténs utredning — måste föregås af en synnerligen omfattande och på särskilda tekniska insigter grundad undersökning. Då emellertid en sådan undersökning tydligen ej kan inom ett Riksdagens utskott medhinnas, har utskottet funnit sig i frågans nuvarande skick ej kunna biträda motionens syfte; hemställande utskottet alltså,

10:o) att herr de Laval's ifrågavarande motion icke måtte bifallas.

Förhöjning af den för *skrifpennor* nu gällande tullsats, 60 öre per kilogram, har, såsom ofvan anförts, påyrkats af två motionärer, nemligen herr *de Laval* inom Första Kammaren och herr *C. A. Carlsson* inom Andra Kammaren.

Begge motionärerna föreslå tullsatsens bestämmande till 3 kronor per kilogram. Herr Carlssons yrkande afser visserligen, enligt sin ordalydelse, endast stålpenor, men då knappast något annat slag af skrifpennor är föremål för införsel, kan uppdelning af den i gällande tulltaxa förekommande gemensamma rubriken för alla slag af skrifpennor (n:o 496) icke gerna ifrågasättas, lika litet som en sådan åtgärd kan anses vara af motionären åsyftad.

Till stöd för omförmälda yrkande anföra motionärerna:

herr *de Laval*: »I nu gällande tulltaxa äro skrifpennor belagda med en tull af 60 öre per kilogram. Om man jemför denna tullsats med dem, som äro åsatta andra metallvaror, skall man finna, att finare gjutgods drager en tull af 50 öre per kilogram, floretter, sablar en af 1 krona till 2 kronor per kilogram samt »andra till jernvägsmateriel eller maskiner, redskap och verktyg ej hänförliga, jern- och stålvaror» en tull af 50 öre till 1 krona per kilogram. Det torde lätt kunna inses, att högst få jern- och stålvaror i förhållande till sin vikt besitta ett så högt värde som stålpenor, till hvilka ett utvaldt dyrt material användes, för hvilkas framställande dyrbara maskiner äro nödvändiga och hvilkas tillverkning måste följas med en synnerligen stor uppmärksamhet. Till illustrerande häraf kan anföras, att 16 gross pennor af de mest gångbara slagen ej väga mer än 1 kilogram, att tullsatsen, 60 öre per kilo med emballage, således icke uppgår till fullt 4 öre per gross, samt att fabriken försäljningspris för de mest gångbara slagen (s. k. skolpennor) är 75 öre per gross, samt att medelpriset på alla slag pennor år 1894 var 71 öre, äfvenledes per gross.

Tullsatsen är således emellan 5 och 6 procent på fabrikantens pris. Att en sådan tullsats icke lemna fabriken något nämnvärdt skydd, torde vara lätt insedt, och tillverkningen af denna vara, till hvilken användes bästa svenska material, och som borde vara naturlig för vårt land, kan icke påräkna någon framtid, om den icke likställes i skydd med andra närbeslägtade näringar.

För närvarande finnas i landet två fabriker, tillkomna sedan år 1892, och det synes, som skulle de stora utländska fabriken emot dem begagna samma taktik, som i andra fall tillämpats, den nemligen att genom att särskildt i vårt land sälja sina varor billigare förqväfva uppkomsten af en inhemsk tillverkning. Det är visserligen ett faktum, att under de sista 5 åren priset på en mängd, ja, de allra flesta fabriksalster fallit betydligt,

att utlandet, i synnerhet Tyskland, till Sverige sänder en del af sin öfverproduktion och här säljer den till pris, som äro lägre, än varorna betinga i hemlandet, och att i allmänhet de tullsats, som för några år sedan åsattes många industrialster, numera ej verka mera skyddande än de gamla, lägre tullsatserna på sin tid gjorde, samt att hvad som sägs rörande den utländska konkurrensen till väsentlig del äfven kan sägas om industrien i allmänhet; men den industrigren, hvarom nu är fråga, stålpenntillverkningen, är till följd af den fullkomligt nominella tullsatsen å pennor i högre grad än måhända någon annan industri utsatt för den utländska konkurrensens inflytande och ogynnsammare stäld än den öfriga. Skall den kunna fortgå, är en förhöjning af tulltaxan nödvändig»; samt

herr *Carlsson*: »Då hvarje ny näring på det industriella området med skäl kan fordra att erhålla det understöd, som ett tullskydd kan lemna för att den nya industrien må kunna utveckla sig och bestå i kampen med utlandets i större utveckling varande fabrikation; så förefinnes i vårt land en dylik industri, hvars råmaterial är inhemskt och som högeligen påfordrar ett dylikt understöd, nemligen fabrikationen af stålpenningar.

Den nuvarande införseltullen å denna vara är 60 öre per kilogram, motsvarande ungefär 16 gross, hvilken tullsats utgör endast omkring 6 procent af saluvärdet, och är denna tullbestämmelse, i jämförelse med andra industrigrenar af likartad beskaffenhet, synnerligen låg.

Det synes mig därför vara väl värdt att beakta, det stålpenntillverkningen blefve så tillgodosedd medelst ett förhöjdt tullskydd, att densamma kunde med fördel bedrivas med landets egna arbetare och af ett råmaterial, som vårt eget land kan lemna af yppersta beskaffenhet.»

I det på senaste tullkomiténs betänkande grundade förslag till ny tulltaxa, som af Kongl. Maj:t förelades 1892 års lagtima Riksdag, upptogs visserligen icke, på sätt komitén hemställt, någon förhöjd tullsats för skrifter. Förhållandena hafva emellertid sedan dess väsentligen förändrats, i det att numera en verklig fabriksmessig tillverkning af ifrågavarande artikel kommit till stånd inom landet. Vid sådant förhållande och då, på sätt motionärerna äfven framhållit, denna näring måste anses vara för landet naturlig, bör densamma också erhålla ett mera effektivt skydd än det närvarande, hvilket uppenbarligen är alldeles otillräckligt. En så hög tullsats, som motionärerna föreslagit, kan utskottet likväl icke förorda, utan anser, att erforderligt skydd bör kunna beredas genom den nuvarande tullsatsens höjning till hälften af hvad motionärerna föreslagit eller samma belopp, hvarmed tullen högst utgår för ej specificerade jern- och stålvaror.

Utskottet hemställer därför med anledning af förevarande motioner,

11:o) att, med bibehållande af nu gällande bestämmelse om bruttoförtullning af artikeln *Pennor*, skrif-tullsatsen för samma artikel måtte höjas till 1 krona 50 öre per kg.

Herr *Söderberg* har i sin här ofvan delvis behandlade motion, n:o 18 inom Första Kammaren, jemväl yrkat, att tullen å *skodon*, *andra slag*, hvilken för närvarande utgår med 1 krona per kg, måtte höjas till 2 kronor. *Skodon.*

Likasom i fråga om den af motionären påyrkade tullförhöjningen för läder anser sig utskottet kunna inskränka sig till att åberopa frågans behandling af senaste tullkomité och vid de senare årens riksdagar; lärande för öfrigt bifall till den här ofvan af utskottet förordade förhöjning i tullen å läder böra föranleda bifall till motionärens förslag jemväl i nu förevarande del.

Utskottet hemställer därför,

12:o) att, i händelse utskottets hemställan under 5:o) här ofvan godkännes, Riksdagen jemväl måtte, med bifall till herr *Söderbergs* ifrågavarande motion, i hvad densamma afser tullsatsen för *Skodon*, *ej specificerade*, *andra slag*, höja samma tullsats till 2 kronor per kg.

Beträffande artikeln *säckar* innehåller gällande tulltaxa, jemte bestämmelsen, att nya tomma sådana tullbehandlas lika med den väfnad, hvaraf de bestå, med tillägg af tio procent, det stadgande, att *tydiligen brukade och slitna* åtnjuta tullfrihet. *Säckar.*

I ofvannämnda motioner, n:o 10 inom Första Kammaren och n:o 53 inom Andra Kammaren, yrka herrar *Ekdahl* och *P. Nilsson* i Tönnersa sammanställande, jemte annat, som här nedan omförmåles, att sistberörda stadgande måtte utgå ur tulltaxan, och att »tydiligen brukade och slitna säckar» följaktligen måtte underkastas samma tullsats, som gäller för nya.

Motionärerna anföra till stöd för nämnda yrkande hufvudsakligen, att den juteindustri, som inom landet framkallats af den vid 1888 års riksdag oblekt och ofärgad säck- eller packväf af jute åsatta tull, numera vunnit den utveckling, att densamma icke allenast mäktade tillgodose landets eget

behof, utan äfven tillverkade för export; att densamma emellertid i hög grad vore baserad på och beroende af tillverkningen och försäljningen af säckar; att tulltaxan visserligen beaktat denna omständighet i stadgandet om tull för nya säckar, men att medgifvandet af tullfrihet för de brukade vållade ifrågavarande industri stort afbräck, såsom nogsamnt framginge af den betydande och för hvarje af de senare åren stegrade importen af sådana säckar, hvarigenom nyttan af tullen å nya säckar och i sista hand hela den inhemska juteindustriens bestånd äfventyrades; att stadgandet dessutom lätt föranledde missbruk, så att nya säckar infördes såsom brukade och för ty finge åtnjuta tullfrihet; att införseln af brukade säckar från sanitär synpunkt vore afgjordt skadlig; samt att ett upphäfvande af tullfriheten för dylika säckar icke skulle verka menligt för de industrier, hvilka vore i behof af dem till emballage för sina tillverkningar, då ju milliontals säckar inkomme till riket såsom emballage och sedermera här försåldes.

Af motionärerna anförda statistiska uppgifter rörande in- och utförseln af juteväf och säckar synas utskottet gifva vid handen, att juteindustrin icke kan anses mindre väl tillgodosedd af tullagstiftningen. Den omständighet, att importen af brukade säckar företer en betydande tillväxt under året 1893 (263,642 kronors värde mot 120,963 kr. under år 1892) torde icke böra tillmätas alltför stor betydelse, då man ännu saknar uppgift om importen under år 1894 och sålunda icke kan bedöma, huruvida icke berörda tillväxt kan bero af tillfälliga omständigheter.

Dessutom bör icke förbises, att en stor del af de gamla säckar, som införas, äro *returnerad emballage*, och att importsiffran alltså icke gifver någon tillförlitlig ledning för bedömande af i hvilken utsträckning gamla tomsäckar inköpas från utlandet.

Utskottet saknar jemväl anledning antaga, att de vådor i sanitärt hänseende, som ifrågavarande import enligt motionärernas förmenande skulle medföra, äro af betydenhet att böra inverka på frågans afgörande. Å andra sidan anser sig utskottet böra kraftigt betona vigten för många industrier inom landet af tillgång till billigt emballage. Särskildt gäller detta om tillverkningen af konstgjorda gödningsämnen, hvilken industri eger berättigade anspråk på att icke onödigtvis betungas, då densamma icke kunnat komma i åtnjutande af skydd för sina tillverkningar. Slutligen må icke heller lemnas oanmärkt, att bifall till motionärernas förslag skulle medföra den olägenhet, att för returnerade tomsäckar antingen tull måste erläggas eller ock hos generaltullstyrelsen tullfrihet utverkas på grund af förebragt bevisning om deras egenskap af reimportgods, hvilket naturligtvis skulle vålla både tidsutdrägt och besvär.

Med afseende å hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

13:o) att herrar Ekdahls och P. Nilssons ifrågavarande motioner, för så vidt de afse tulltaxans bestämmelser angående artikeln säckar, icke måtte bifallas.

I sin ofvannämnda motion, n:o 98 inom Andra Kammaren, har herr *Mustaparta* med afseende å den konkurrens från Finland, för hvilken tjär-tillverkningen inom Norrland vore utsatt, och under framhållande af dels den risk och kostnad, som vore förenad med nämnda tillverkning, dels ock billigheten deri, att åt denna handtering, hvars idkare kanske mest drabbades af spanmålstillarna, bereddnes något skydd, föreslagit, att å tjära måtte sättas en införseltull af 1 kr. 20 öre per 100 kilogram, kärleus vigt inberäknad. Tjära.

På sätt vid föregående tillfällen, när inom Riksdagen frågan förekommit om tull å ifrågavarande artikel, har framhållits, är utförseln af tjära betydligt större än införseln. Exempelvis infördes år 1893 2,308,252 kg., medan utförseln samma år omfattade 5,343,213 kg. Den tjära, som införes till Sverige, kommer nästan uteslutande från Finland. Sålunda infördes år 1893 från nämnda land 2,253,398 kg. Då nu känt är, att inom landet tillverkning af beck eger rum med användande af finsk tjära såsom råmaterial, och då man tillika besinnar, att det ur nationalekonomisk synpunkt är för oss ofördelaktigt att vid becktillverkningen använda den bättre och dyrare svenska tjäran, kan motionärens förslag ej annat än väcka betänkligheter. Men erinrar man sig derjemte de vid 1888 års riksdag framhållna svårigheter, som skulle blifva förenade med tillämpningen af en tull å tjära i anseende till sättet för tjärtunnornas nedforsling till kusten i gränslöden mellan Sverige och Finland, läser man finna motionärens förslag ej böra biträdas.

Utskottet hemställer fördenskull,

14:o) att herr Mustapartas ifrågavarande motion icke måtte bifallas.

I de här ofvan delvis behandlade motionerna, n:o 10 inom Första Kam-maren och n:o 53 inom Andra Kammaren, hafva motionärerna, herrar *Ekdahl* och *P. Nilsson* i Tönnersa, jemväl föreslagit, att § 9 mom. 2 af de vid gällande tulltaxa fogade »Underrättelser om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör» måtte utgå; *Tulltaxeunder-rättelserna.*

varande till stöd för detta förslag anfördt följande:

»Då Riksdagen 1888 beslöt *restitutions* medgifvande enligt § 9 mom. 2 af vid tulltaxan fogade underrättelser, skedde detta på grund af bevillningsutskottets motivering i punkten 146 af dess betänkande n:o 8, der det heter:

»Enär det emellertid måste förflyta någon tid, innan den inhemska tillverkningen kan fullt tillgodose landets behof, har utskottet, på de af herr Wærn framhållna skäl, ansett restitution af hela tullbeloppet böra medgifvas för utländsk juteväf, som vid export af varor användes som »emballage».

Dessa skäl innehållas i hans ofvannämnda motion n:o 63, i hvilken han förutsatte restitutionens *beständighet* bland annat på den grund, att någon nämnvärd svensk juteindustri ej skulle kunna uppblomstra gent emot den brittiska konkurrensen. Han anförde der vidare, såsom målsman för den svenska trämasseindustriens intressen, att denna industri, delvis uppkommen på ruinerna af annan nedlagd bruksrörelse, vid sin första utveckling ej skulle tåla vid några ökade omkostnader. Det är mig ingalunda obekant, att vår trämasseindustri varit underkastad åtskilliga vexlingar och svårigheter, men det är å andra sidan ett faktum, att denna för vårt land så naturliga näringsgren nu vunnit fast fot och representerar ett utförselvärd af ca 10 millioner kronor. Ingen sådan restitution är trämasseindustrien medgifven i Norge, och äfven om den torde gälla, att den utan skada kan hemta åtminstone en del af sitt emballage från den svenska industri, som bearbetar utländskt råmaterial, då den sjelf eger det yppersta material inom landet.

Men bevillningsutskottets ofvananförda motivering skiljer sig dock i en hufvudsak från herr Wærns åberopade skäl, hvilka framgått ur ren frihandelssynpunkt. Utskottet förutsätter tydligen restitutionen — med dess i samma moment intagna vilkor eller besvärliga påhäng af ursprungsbevis, bevis om erlagd tull, uppgift om emballagets vikt och eventuel rätt för tullpersonalen att genom störtning och profvägning utröna densamma — blott som en *interimsåtgärd*, afsedd att upphöra, sedan någon tid förflutit, eller då den inhemska tillverkningen kan fullt tillgodose landets behof. Om det nu kan visas, att denna tidpunkt inträffat, så blir det endast en *konsequens* af utskottets motivering och Riksdagens på grund deraf fattade beslut, att restitutionen upphör.

Jutefabrikerna, som komma i gång efter tullens införande, kunna för närvarande icke blott tillgodose landets behof af juteväfnad — om man derifrån undantager några prydnads- och lyxartiklar, hvilkas mönsteromvexling och kvalitetsmångfald icke lönar sig att tillverka, och hvilka sakna

all merkantil betydelse — utan jemväl exportera ofvan omförmälda betydliga kvantitet väf och säckar. Här af framgår tydligt, att den förut sättning, som Riksdagen ansåg böra betinga en undantagslagstiftning, numera bortfallit, hvadan äfven restitutionen blifvit öfverflödig och olämplig.»

§ 9 mom. 2 i tulltaxeunderrättelserna lyder sålunda:

»Då juteväfnad, tillverkad i utlandet, användes till emballage vid utförsel sjöledes från stapelstad eller transito med jernväg öfver Norge till utrikes ort, må för hvarje kilogram af väfnaden restitutionsvis af tullmedlen beviljas 10 öre under iakttagande af de under punkten 1 upptagna bestämmelser jemte de vilkor och kontroller i fråga om varuemballagets transitoförsändning öfver Norge, generaltullstyrelsen i öfrigt bestämmer; skolande dock den försäkran om varans ursprung, som det enligt punkten 1 b) åligger tillverkare att vidfoga angifningsinlagan, i det fall, hvarom här är fråga, afgifvas af tillverkaren af den vara, för hvars emballerande juteväfnaden blifvit använd, samt innehålla, att emballaget utgöres af utländsk juteväfnad, för hvilken full införseltull blifvit erlagd, äfvensom uppgift om emballagets vikt; vederbörande tullmyndighet å exportorten förbehållet att, om anledning dertill förekommer, genom störtning och profvågning utröna emballagets vikt. I de sålunda meddelade föreskrifterna må dock generaltullstyrelsen lemna de lättnader, som, utan åsidosättande af nödig kontroll, kunna medgifvas.»

Under hänvisning till hvad utskottet här ofvan vid behandling af frågan om tullen å säckar anfört angående beskaffenheten af det skydd, juteindustrien för närvarande åtnjuter, finner utskottet sig tillika böra uttala den mening, att trämassetillverkningen, för hvilken den ifrågavarande bestämmelsen uteslutande har betydelse, för närvarande är i behof af alla de förmåner, tullagstiftningen utan viktigare intressens åsidosättande kan förutse; och anser sig utskottet med afseende härå böra hemställa,

15:o) att herrar Ekdahls och P. Nilssons ifrågavarande motioner, i hvad de afse upphäfvande af gällande bestämmelser om tullrestitution för juteväfnad, som vid varuutförsel användes till emballage, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 februari 1895.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer:

vid *punkten 1:o*): af herrar *Cavalli, Stephens, Weinberg, Almström* och af *Burén*, hvilka ansett, att utskottets betänkande i denna punkt bort hafva följande lydelse:

»Gällande tulltaxa stadgar för *cement* en tull af 40 öre per 100 kg., kärlens vigt inberäknad.

I afseende å denna artikel anför herr *N. Petersson* i Runtorp uti sin förenämnda motion följande:

»Med anledning af den under 1894 stegrade importen af *cement* från utlandet, hvilken import sannolikt under innevarande år och framdeles kommer att ytterligare ökas till skada för Sveriges redan nu under mycket betryckta omständigheter arbetande *cementfabriker*, så vida icke tillfredsställande tullskydd för det inhemska fabrikatet erhålles, tillåter jag mig föreslå,

att tullen å *Portlandcement* måtte höjas från 40 till 60 öre per 100 kilogram.»

Utskottet erinrar derom, att motionärens förslag öfverensstämmer med senaste tullkomités förslag i ämnet, samt att äfven Kongl. Maj:t vid 1892 års riksdag föreslog tullsatsens höjande till samma belopp som det af motionären förordade, hvilket förslag likväl då icke af Riksdagen bifölls.

Till stöd för sitt förslag anförde tullkomitén följande:

»Då de för *cementtillverkningens* bedrivande erforderliga anläggningar taga i anspråk betydande kapital, och då den inhemska tillverkningen af *cement* är af icke ringa omfattning samt utgör en industri, för hvilken naturliga förutsättningar finnas flerstädes inom landet, har komitén, i anledning af gjord framställning och med afseende å den skarpa konkurrens från utlandet (Tyskland och England), för hvilken denna näring är utsatt, funnit sig böra hemställa om tullsatsens höjande till 60 öre per 100 kilogram.»

Med hänsyn till berörda omständigheter och då vidare, såsom allmänt bekant är, *cementfabrikationen* lemnar ringa vinst samt äfven en jemförelsevis mindre betydande import kan känbart nedtrycka priset å den inhemska marknaden, anser sig utskottet böra med anledning af motionärens förslag hemställa,

att tullsatsen för *cement* måtte höjas till 60 öre per 100 kg., kärlens vigt inberäknad»;

vid punkten 2:o): af herrar friherre von Schwerin, Collander, Fredholm, G. Jansson, S. M. Olsson, Bokström och J. Johansson från Stockholm, hvilka anført:

»Då vi inom utskottet ansett, att elektriska glödlampor, som hittills förtullats efter tariffnummer 179 »Glas andra slag» med 60 öre per kg., icke böra åsättas högre tullsats än den med förenämnda lampor fullt jemförliga tillverkningen af optiska instrumenter, såsom barometrar, manometrar, termometrar, hvilken tillverkning är under tariffnummer 232 åsatt en tullsats af 2 kr. per kg., så få vi hemställa,

att Riksdagen, i anledning af herrar Stridsbergs och Nylanders förevarande motioner, ville besluta, att näst efter rubriken *Elektricitetsmätare* i gällande tulltaxa skola införas följande bestämmelser:

Elektriska glödlampor ..... 1 kg. 2 kr.

Anm. Afdrag i vigten medgifves ej för papper, askar och dylikt omslag»;

vid punkten 3:o): af herrar Almström och af Burén, som förenat sig om följande yttrande:

»Då den vid 1891 års riksdag beslutade tullfrihet å fartyg icke, såsom då framhölls, visat sig märkbart gagna sjöfartsnäringen, men deremot orsakat en betydande nedgång i afsättningen af våra plåtvalsverks produkter och en minskad byggnadsverksamhet vid våra skeppsvarf, oaktadt dessa senare ega att för till fartyg använda utländska tullpligtiga materialier erhålla restitution vid försäljning af fartyg såväl till utlandet som inom landet, samt då vi dessutom anse, att sjöfartsnäringen icke kan verksamt främjas genom fortfarande tullfrihet å fartyg ej heller genom andra vid denna riksdag föreslagna medel, utan att för vinnande af detta ändamål kraftigare åtgärder i den rigtning sjöfartsnäringskomitén angifvit måste vidtagas, få vi i motsats till utskottets flertal yrka bifall till motionen»;

vid punkten 5:o): af herrar J. Johansson i Noraskog, friherre von Schwerin, Collander, Fredholm, G. Jansson, S. M. Olsson, Bokström och Bromée, som anført:

»Då utskottet i fråga om höjning af tullsatserna för nu ifrågavarande artiklar anført, att den »af senaste tullkomité gjorts till föremål för en omfattande undersökning, samt derefter från och med år 1892 årligen förevarit till Riksdagens behandling», må det tillåtas att här jemväl erinra om hvad reservanter mot de föreslagna höjda tullsatserna i ämnet vid samma tillfällen haft att anföra, äfvensom om förloppet af den behandling, som kommit dessa förslag till del under de nästförflutna åren.

Vid 1892 års riksdag anförde bevillningsutskottets samtliga dåvarande ledamöter från Andra Kammaren i frågan följande:

»Knappt någon artikel i tulltaxan har under de sista årtiondena varit underkastad sådana förändringar i fråga om tullsatsens belopp som *hudar och skinn, ej hänförliga till pelsverk*, och deribland särskildt *sulläder*. Sålunda utgick tullen för sistnämnda artikel till och med 1859 med 88,2 öre per kilogram. Sedan tullen derefter (i 1863 års tulltaxa) varit bestämd till 25 öre (pr skålpund), nedsattes den i sammanhang med franska handelstraktatens afslutande (1865) först till 35,3 öre och derefter (1868) till 23,5 öre per kilogram. År 1875 nedsattes densamma ytterligare eller till 14,1 öre per kilogram. Sedan vid 1879 och 1882 års riksdagar väckts motioner om höjning af ifrågavarande tullsats, hvilka dock icke tillvunnit sig Riksdagens bifall, beslöts vid 1885 års riksdag, på grund af nya motioner i ämnet och emot bevillningsutskottets afstyrkande, en höjning af tullen till 24 öre per kilogram, med hvilket belopp densamma från och med år 1886 utgått.

Under förmenande, att berörda tullförhöjning icke visat sig utgöra ett tillräckligt skydd mot den öfvermäktiga konkurrens, som den inhemska läderindustrien har att utstå med utlandets, särskildt Amerikas produktion, har tullkomitén föreslagit en ytterligare tullförhöjning å hudar och skinn, ej hänförliga till pelsverk, hvilken förhöjning äfven utskottet tillstyrkt. Svårigheterna, för hvilka den svenska läderindustrien varit och ännu är utsatt, hafva emellertid enligt vårt förmenande icke orsakats af bristande tullskydd, utan hafva sin grund deri, att industrien icke velat eller ännu icke kunnat tillgodogöra sig utlandets, särskildt Amerikas förbättrade tillverkningsmetoder, hvilka verkat derhän, att bättre varor kunnat åstadkommas på samma gång som tillverkningskostnaderna förminskats. Att nu med tullar vilja skydda en industri mot en konkurrens, som af sådana anledningar uppstår, är att döma industrien att alltid förblifva på en låg och outvecklade ståndpunkt och skulle dessutom i längden icke låta sig göra, åtminstone ej utan städse upprepade tullförhöjningar. Att ett sådant förfaringssätt skulle utgöra den största orättvisa mot konsumenterna, är naturligt, särskildt när varan, såsom här åtminstone i fråga om sulläder och bindsulläder är fallet, nästan uteslutande användes i och för tillverkningen af sådan beklädnadsartikel som skodon, hvilka i vårt klimat ovedersägligen äro att hänföra till de oundgängligaste förnödenhetsvarorna.»

På dessa skäl hemstälde reservanterna om bibehållande af förut gällande tullsatser. Denna mening biträdades ock af Andra Kammaren, hvar emot Första Kammaren biföll de af Kongl. Maj:t föreslagna och af bevillningsutskottet på grund af den förseglade sedeln tillstyrkta högre tull-

satserna. Men vid den gemensamma omröstning, som i följd häraf anställdes segrade reservanternas mening med 182 röster mot 162.

Vid den följande eller 1893 års riksdag upptogs frågan å nyo af enskilda motionärer. Bevillningsutskottet tillstyrkte äfven denna gång, med hjälp af den förseglade sedeln, tullsatsernas höjande till respektive 40 och 65 öre per kilogram. Samtliga utskottsledamöterna från Andra Kammaren reserverade sig fortfarande, under åberopande af sin här ofvan meddelade reservation och, med erinran om 1892 års Riksdags beslut, att »ej sedan dess något inträffat, som jäfvat rigtigheten af de grunder», hvarpå samma Riksdag fotade sitt afslag. Utgången blef enahanda som förut: Första Kammaren biföll och Andra Kammaren afslog de föreslagna höjda tullsatserna. Vid den gemensamma omröstningen segrade å nyo den senare meningen, men med ännu större eftertryck än föregående året, eller med 219 röster mot 140.

Icke desto mindre upptogs denna fråga åter af enskild motionär vid nästlidet års riksdag, men då förklarade bevillningsutskottet nära nog enhälligt, att under den korta tid, som förflutit sedan 1893, något nytt skäl för en ändring af gällande tullsatser icke torde hafva tillkommit, hvadan den ifrågasatta tullförhöjningen *afstyrktes*. Visserligen förordade trenne af utskottets ledamöter från Första Kammaren bifall till den väckta motionen, men ett härom framställt yrkande afslogs denna gång äfven af Första Kammaren efter votering med 60 röster mot 45. I Andra Kammaren deremot spildes icke ett ord på hela denna sak.

Då nu bevillningsutskottet för denna gång inskränker sig till att åberopa den utredning, som alltså kommit frågan till del, och deraf vill draga den slutsats, att berörda utredning skulle till fullo ådagalägga behovet af det ökade skydd, som nu, *fjerde året å rad*, blifvit ifrågasatt för läderindustrien, har det synts oss vara tillräckligt att endast erinra om hvad som under de närmast tre föregående riksdagarne förekommit i denna fråga; och under antagande, att åsigterna inom Riksdagen sedan dess icke undergått nämnvärd förändring till förmån för garfverinäringen, hvars idkare i allmänhet just icke äro kända för sin »betryckta ställning», tillåta vi oss hemställa:

att Riksdagen, med afslag å herr Söderbergs motion, i hvad densamma afser nu ifrågavarande varuslag, måtte besluta:

a) att tullsatsen för *sulläder och bindsulläder* måtte bibehållas vid 24 öre per kilogram; samt

b) att tullsatsen för *Hudar och skinn, ej hänförliga*

till pelsverk, beredda, andra slag, jemväl måtte bibehållas vid nu gällande belopp eller 47 öre per kilogram»;

vid punkten 6:o): af herr af *Burén*;

vid punkten 9:o): af herrar *friherre von Schwerin, Collander, G. Jansson, S. M. Olsson, Bokström* och *Bromée*, hvilka anfört:

»Då i tulltaxan elektricitetsmätare äfvensom matematiska, fysiska m. fl. instrument äro åsatta en tull af 10 procent af värdet, hafva vi ej kunnat biträda utskottets förslag att åsätta vissa elektriska ledningstrådar och -kablar en högre tull. Vi hafva ej heller kunnat finna, att utskottet förebragt några skäl, hvarför minimigränsen för vissa slag af elektriska ledningstrådar och kablar, som skola vara fria från tull, ansetts böra sättas till 25 mm. diameter. Vi anse denna minimigräns vara för högt satt och att den för närvarande ej bör sättas högre än 10 mm. diameter.

På grund af det anförda få vi hemställa:

9:o) att Riksdagen i anledning af herrar *Bergmans* och *P. Z. Larssons* ifrågavarande motioner måtte besluta följande förändrade lydelse af tulltaxans bestämmelser rörande tullen å *tråd af koppar och kopparlegeringar*:

D. Koppar och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framställda legeringar, såsom *messing, brons, nysilfver, britanniametall* m. fl.:

arbetad:

tråd:

förgylld eller försilfrad	1 kg.	2 kr.	50 öre
vriden till linor eller kablar utan isolering	1 »	—	15 »
öfverspunnen uteslutande med silke eller annat textilämne	1 »	1 kr.	—
öfverdragen uteslutande med gummi- eller gutta- perka-massa, äfvensom elektriska ledningskablar, på sådant sätt isolerade...			<i>fria</i>

ompressad med bly eller
 armerad med jern, äfven
 i förening med annat
 material, samt elektriska
 ledningskablar, blyom-
 pressade eller jernarme-
 rade:

af mer än 10 mm. i yttre diameter	<i>fria</i>
hållande i yttre dia- meter högst 10 mm.	100 kr. 10 kr.
på annat sätt isolerade, äf- vensom andra elektriska ledningskablar	100 » 10 »
andra slag	1 kg. 10 öre»; samt

af herr *Fredholm*, som yttrat:

»Jemte det jag tillika med andra utskottets ledamöter redan reser-
 verat mig i denna punkt, får jag dessutom för egen del föreslå:
 att tråd

— — — — —
 öfverdragen uteslutande med gummi- eller guttaperka-
 massa, äfvensom elektriska ledningskablar, på sådant
 sätt isolerade

— — — — —
 hvilken enligt utskottets förslag är tullfri, må, i likhet med
 tråd, vriden till linor eller kablar utan isolering,
 åsättas en tullsats af 15 öre för 1 kilogram»;

vid *punkten 10:o*: af herrar *M. Nisser*, *Almström* och *Philipson*, hvilka
 anför:

»Då utskottet 'medgifver rigtigheten af motionärens åsigt, att tillverk-
 ningen af finare slags papper *icke åtnjuter erforderligt skydd* genom nu
 gällande tullsats för papper, andra slag —' men undanskjutit frågans be-
 aktansvärda innebörd genom att framhålla, det tillräcklig utredning icke
 föreligger i 'tekniskt hänseende', få undertecknade, som hålla före, att en
 dylik utredning icke kan leda till annat resultat än det utskottet i ofvan
 citerade yttrande redan medgifvit, och med hänsyn till de stora värde-
 differencer, som inom denna industrigren förekomma, hemställa:

det Riksdagen behagade åsätta en tull å 'papper,
 andra slag' af 15 kronor för 100 kronors värde»; samt

af herrar *Weinberg* och af *Burén*;

vid *punkten 12:o*): af herrar *J. Johansson* i Noraskog, friherre *von Schwerin*, *Collander*, *Fredholm*, *G. Jansson*, *S. M. Olsson*, *Bokström* och *Bromée*, hvilkas särskilda yttrande är af följande lydelse:

»Likasom utskottet, anse vi oss äfven kunna inskränka oss till att åberopa frågans behandling vid de senare årens riksdagar och tillika erinra, att ett bifall till det af oss här ofvan föreslagna bibehållande af nu gällande tullsatsen å läder och skinn torde böra föranleda, att motionärens förslag i nu förevarande del jemväl måtte afslås. Vi hemställa alltså,

att tullsatsen å *skodon, ej specificerade, andra slag*, måtte bibehållas vid nu gällande belopp 1 krona per kilogram»; och

vid *punkten 14:o*): af herrar af *Burén* och *I. Månsson*.

Dessutom hafva följande ledamöter af utskottet anhållit få antecknad, att de icke deltagit i behandlingen af nedannämnda delar af detta betänkande:

herr *Philipson*: *punkten n:o 1*;

herr *J. Johansson* i Noraskog: *punkterna n:is 1—4 samt 9*; och

herr *Bromée*: *punkten n:o 2*.